

Materials de Formació

Mòdul V EL TREBALL EN EQUIP

Margalida Barceló i Taberner
Rosa Thomas Mulet
Núria Vives Sánchez

Setembre 2006

Revisat: juny 2007
Actualitzat: setembre 2008

Govern de les Illes Balears

Conselleria d'Educació i Cultura

Direcció General d'Innovació i Formació del Professorat

Mòdul V. El treball en equip

©Autors: **Margalida Barceló i Taberner, Rosa Thomas Mulet, Núria Vives Sánchez**

Revisat per l'equip inter-CEP el juny de 2007

Actualitzat pel Servei de F.P.P: setembre 2008

© D'aquesta edició:

Servei de Formació Permanent del Professorat

Direcció General d'Innovació i Formació del Professorat

Conselleria d'Educació i Cultura

Convencions

Els símbols utilitzats en aquest text són:

	Activitats d'introducció Activitats completament guiades amb exposició gradual de continguts, que permetin assegurar els continguts mínims de la programació del mòdul de formació.
 Reforç	Activitats de consolidació i reforç: Aquestes activitats presenten una dificultat un poc superior ja que no són tan guiades i permeten un millor domini dels temes estudiats.
	Activitats de lliurament obligat Les activitats que vénen marcades per aquesta icona s'hauran d'enviar obligatòriament a la tutoria per tal de poder superar el curs de formació.
	Activitats opcionals Activitats d'ampliació de coneixements que permetin aprofundir en la temàtica tractada. No són obligatòries i no s'han de fer si es veu que hi haurà dificultat per seguir el ritme aconsellat per al curs.
	Recomanacions o comentaris Recomanacions o comentaris que permetran una millor realització de les activitats encomanades.
 AJUDA	Ajuda Per algunes activitats, si la seva resolució presenta problemes, es podrà consultar l'ajuda que donarà pistes per facilitar la seva realització.
	Recursos addicionals Per poder ampliar els coneixements, es posa a la disposició dels alumnes una documentació complementària de consulta o d'ampliació.

SUMARI

1.	INTRODUCCIÓ	5
2.	L' ORGANITZACIÓ DEL TREBALL EN EQUIP ALS CENTRES EDUCATIUS.....	8
3.	DISSENY I TÈCNIQUES DE TREBALL EN EQUIP	13
4.	BIBLIOGRAFIA.....	19

1. INTRODUCCIÓ

La col·laboració afavoreix l'assumpció de riscos, la diversitat d'estratègies docents i una sensació de major eficàcia entre el professorat, ja que els estímuls positius i la retroalimentació sobre les conseqüències de les accions possibiliten un augment de l'autoestima com a professionals docents. Tot això influeix en l'aprenentatge que fan els alumnes i el faciliten.

Haergraves, 1996, (p.269)

1.1. Què és un equip?

El fet que un grup de professors treballin junts no és suficient com per afirmar que existeix una situació de col·laboració. Col·laborar suposa treballar per a uns objectius comuns, perquè prèviament existeix una finalitat compartida, i organitzar-se col·lectivament per aconseguir-ho. Es tracta, per tant, d'un grup de persones amb una marca d'identitat compartida, com per exemple, un grup de professors i professores d'un mateix centre, o de diferents centres però d'una mateixa àrea, que treballen amb el mateix grup d'alumnes, en definitiva, que comparteixen uns objectius.

Passes per a formar un equip de treball:

- Definir l'objectiu o objectius.
- Definir les normes de l'equip: còmodes, clares i precises sobre els aspectes de relacions personals, presa de decisions i mètodes de treball.
- Definir el mètode de treball: distribució de funcions i tasques, sistemes de planificació i seguiment, presa de decisions, temporització).

Habilitats i actituds per treballar en equip:

- Comunicació eficient oral i escrita: escolta activa, empatia, etc.
- Confiança en els altres: respectar els companys i companyes, acceptar opinions no coincidents amb la pròpia, mantenir un clima de diàleg, etc.
- Curiositat i creativitat.
- Control del conflicte: definir els problemes, plantejar solucions i alternatives, prendre decisions i valorar els resultats obtinguts.

Característiques generals d'un equip de treball:

- Un grup de persones reduït o, almenys, restringit als objectius comuns.
- Tenir una relació de confiança dins l'àmbit professional.
- Els components tenen habilitats complementàries.
- Estan compromesos amb una visió comuna.
- Un dels seus objectius ha de ser el rendiment del treball.
- Mètode de treball consensuat.

- Responsabilitat compartida sobre els resultats.

1.2. Conceptes relacionats: treball col·laboratiu i treball cooperatiu

Encara que normalment trobarem els termes “col·laboració” i “cooperació” com a sinònims de “treball en equip” cal aclarir una mica els conceptes.

Treball en equip: se refereix a un grup de persones que han de realitzar una tasca a partir d'uns objectius comuns i consensuats, tal com s'ha explicat al primer apartat. Ara bé, aquestes persones poden treballar de maneres molt diferents. **Designa que un grup de persones treballarà conjuntament.**

Treball col·laboratiu i treball cooperatiu: **indiquen metodologies de treball** que s'han de dur a terme per un grup de dues o més persones. Normalment les accions col·lectives solen tenir fases de col·laboració i fases de cooperació.

Treball cooperatiu: suma d'accions individuals distintes, relacionades entre elles i coordinades, amb atenció a aconseguir l'objectiu final, entre tots els participants. Acció més estructurada i més controlada. Els rols d'aprenents i ensenyants estan més definits, o també els de coordinació o direcció.

Treball col·laboratiu: acció conjunta, més poc sistematitzada i controlada. Més informal.

1.3. Avantatges del treball en equip:

a) D'organització:

- Objectius compartits: concreten el treball de l'equip, obliguen al diàleg i a acordar mètodes de treball, centren l'equip en l'assoliment dels resultats.
- Interdependència funcional: distribució de tasques segons les habilitats dels components.
- Elevat nivell de polivalència.
- Millora continua: els èxits parcials motiven l'equip.
- Més rendiment de la dedicació.

b) De relacions personals:

- Millor comunicació.
- Menys conflicte.
- Satisfacció personal.

c) Millores professionals:

- Propicia el desenvolupament professional: potencia la innovació i el canvi.
- El professional no se sent aïllat i té més sentit la seva dedicació.
- Facilita i possibilita el desenvolupament i la rotació de les funcions socials dins el lloc de treball: liderar, donar suport, integrar ...

- Dóna qualitat als processos de presa de decisions: se suma informació, se creen noves hipòtesis i se prenen decisions més elaborades.

1.4. Elements que faciliten el treball en equip en un centre educatiu

- Promoure el desenvolupament de projectes compartits i innovadors.
- Aprofundir en el funcionament democràtic del centre: procurar que els cicles triïn els seus coordinadors, els departaments, els seus caps, cercar el consens en les decisions dels òrgans col·legiats, etc.
- Adaptar les estructures organitzatives del centre a les necessitats del treball en equip: procurar que el professorat es distribueixi en el menor número d'equips docents possible (per exemple en un centre gran de secundària), promoure estructures organitzatives alternatives, rotació de responsabilitats per no caure en la compartimentació excessiva, etc.
- Adaptar espais i temps: espais destinats a aules i departaments, prioritat en els horaris al treball conjunt, no parcel·lar excessivament el temps destinat al treball conjunt, etc.
- Analitzar els materials curriculars segons la seva capacitat per promoure el treball col·laboratiu entre professorat i entre alumnes.
- Tenir cura de la pertinència i efectivitat de les reunions estables de treball perquè es visquin com a una manera de desenvolupar el treball i no com a una imposició administrativa.
- Integrar el professorat novell o nouvingut en equips de treball ja consolidats.

2. L' ORGANITZACIÓ DEL TREBALL EN EQUIP ALS CENTRES EDUCATIUS

2.1. Les reunions i els equips de treball

El treball en equip del professorat constitueix un requisit bàsic per a la millora global de la qualitat de l'ensenyament, especialment en una situació en la qual es deixa en mans dels professors i professores importants decisions sobre la concreció del currículum a cada centre específic.

La coherència general d'un centre escolar i la millora de la qualitat de l'ensenyament estaran en funció, en gran part, del tipus de treball en comú que dugui a terme l'equip docent. El grup de docents no s'ha d'entendre com una simple suma dels membres que el constitueixen, els grups són estructures amb possibilitat d'organitzar-se autònomament. El treball en equip del professorat és un procés de recerca, d'anàlisi i d'investigació en comú que forma part de la seva tasca educativa.

L'organització dels centres docents ja marca de manera formal la constitució d'equips de treball. Generalment cada professor o professora té establert dins el seu horari personal la pertinença a un grup determinat, en forma de reunió de treball. Ens referim a les reunions de tutors, de cicle, de departament, d'etapa, d'avaluació, de nivell, etc. Molts de centres tenen una organització similar entre ells, segons siguin CEIP o IES. Cada professor o professora ja sap des del principi de curs en quin context d'equip concret treballarà. Altres tipus de reunions en gran grup, o amb representats elegits democràticament, solen ser l'expressió dels òrgans de govern d'un centre i generalment tenen capacitat consultiva i/o decisòria: el Claustre i el Consell Escolar, per exemple.

Aquestes reunions no són necessàriament l'expressió d'"equips de treball", perquè poden tenir una funció merament informativa o de gestió. No impliquen metodologies de treball cooperatiu, encara que solen donar lloc a experiències de treball col·laboratiu més o menys informals.

Altres tipus d'agrupaments presents als centres poden ser les "comissions" per dur a terme tasques puntuals o concretes (organització d'una activitat pel dia del llibre, excursió, viatge, setmana cultural, etc.) o projectes específics d'aplicació al centre: planificació lingüística, ambientalització, etc. En aquests darrers casos sí que normalment podem parlar de treball col·laboratiu i, en alguns casos en què està més dissenyat, treball cooperatiu.

Per tal que les reunions siguin efectives caldrà que el coordinador o coordinadora tenguin esment de diverses fases:

- a) abans de la reunió: preparació, recollida d'inquietuds o necessitats, elaboració d'un ordre del dia coherent i significatiu perquè els participants hi assisteixin amb coneixements previs o amb propostes encetades ...
- b) durant la reunió és necessari que:

- tot el professorat pugui opinar lliurement;
 - tots els punts de vista siguin analitzats i debatuts;
 - els debats no siguin sobre qüestions excessivament generals o teòriques;
 - s'arribi a l'acord d'acceptar i actuar en conseqüència amb les decisions pactades entre tots.
- c) després de la reunió: que es reparteixin les tasques de forma justa i equilibrada i que cada participant sàpiga què i com ha d'atendre els punts pactats i en faci una avaluació posterior, que hi hagi un informe de la reunió fet de manera rotatòria, i que es compleixin els acords perquè no disminueixi la confiança en el treball en equip.

2.2. Moments de treball en equip en un centre educatiu

La planificació conjunta

Ens referim a les activitats dirigides a preparar, planificar conjuntament tasques més habituals o globals, a anar recollint i consensuant el projecte d'escola. Es tracta d'un moment molt ric per al treball en equip. Quan es parla d'allò que es farà es tenen en compte diferents punts de vista, s'arriba a acords i es prenen decisions, cadascú aporta els seus coneixements i la seva experiència.

L'elaboració dels documents marc del centre serà una tasca que pot promoure i facilitar la creació d'un equip de centre consolidat i coherent. Sempre que la finalitat no sigui el document, sinó que el document sigui l'expressió escrita dels objectius que es marca l'equip del centre. Ens referim al Projecte Educatiu, el Projecte Curricular, el Projecte Lingüístic, El Reglament de Règim Intern, etc. L'equip directiu és l'encarregat de crear una organització que permeti el debat i el consens i que afavoreixi el treball en equip.

El treball en comú del professorat és la peça clau que sustenta el projecte educatiu del centre. El treball en equip duu implícita la col·laboració i el treball conjunt de reflexió i presa de decisions. En principi, el disseny i desenvolupament d'un projecte educatiu compartit és més valuós que les pràctiques individuals de les aules. El projecte educatiu s'ha d'entendre com un projecte d'escola, com un treball que uneix l'equip i l'ajuda a donar-li identitat. La seva validesa té molt més a veure amb el treball de discussió i d'autoafirmació dins el centre que amb el producte final.

Quan parlem de projecte educatiu ens estem referint sobretot al Projecte curricular de centre, com a projecte on es concreten les intencions de l'escola i el pla d'acció consensuat a nivell de centre sobre què, quan i com es vol ensenyar i es pretén avaluar, i que és una concreció del Projecte educatiu de centre.

L'elaboració del Projecte Curricular es pot realitzar de maneres molt diverses, per tant els papers que puguin fer els distints estaments poden ser també distints. En tot cas, el procés que se segueix pot consistir a anar elaborant el projecte en grups petits (cicles, departaments, comissions) i dur el treball realitzat, amb una mentalitat prou oberta, al

claustre.

Les activitats compartides

És el moment de la realització i de la posada en escena de les activitats que es fan conjuntament amb les altres classes de l'etapa o del cicle, i que s'han planificat de manera més o menys explícita i sistemàtica. És el moment d'una sortida, d'una festa amb la participació dels pares i mares, és l'estona d'arribada dels alumnes al matí, és l'estona de jugar al pati quan tots els grups comparteixen el mateix espai... Són tots els moments i les diverses activitats que no es realitzen dins de cada aula i per separat, sinó que es fan conjuntament amb els altres grups d'alumnes i amb els altres professors.

Evidentment, en aquestes estones és quan es fa més palesa i necessària la planificació conjunta si volem que no hi hagi dificultats, disfuncions o conflictes per maneres, normes o consignes diferents o, fins i tot, contradictòries.

L'anàlisi i la revisió de la pràctica

Després d'haver realitzat determinades activitats, és el moment de fer la posada en comú, de revisar el que s'ha fet i de fer les propostes de canvi o de millora oportunes. Tota actuació hauria de comportar un petit espai de valoració i de reflexió, que aportés suggeriments o idees per avançar i millorar.

L'autoavaluació del treball en equip del professorat

Iniciar processos avaluadors de l'equip docent pot constituir un bon punt de partida per intentar millorar la qualitat del treball pedagògic col·lectiu.

El procés avaluador és indispensable com a instrument autoregulator de les diferents actuacions docents, ens pot ajudar a reflexionar sobre la coherència dins l'etapa i el centre, de la nostra pràctica docent, i a manifestar i posar en comú les prioritats del professorat.

Es necessari que el professorat es proveeixi dels mitjans que li permetin anar analitzant les distintes fases de la seva intervenció com a col·lectiu, ja sigui en la planificació o en l'execució del que s'ha planificat.

2.3. Les col·laboracions externes com a millora de l'operativitat del treball en equip

L'equip educatiu pot comptar amb assessors externs que, de manera més o menys freqüent, col·labora amb ell. És el cas dels Equips d'Orientació Psicopedagògica, assessors del Servei d'Ensenyament del Català, assessors de CEP en el cas de les activitats de formació al centre, de Serveis Socials, Mediadors culturals, etc. En aquests casos l'equip té uns professionals externs, especialitzat en determinades qüestions, que aporta la seva experiència i els seus coneixements col·laborant amb l'equip educatiu. Segons el tipus d'assessorament i l'àmbit des del qual es realitza, haurem d'arribar a acords i prendre conjuntament decisions en relació amb quins són els continguts i les

qüestions que compartim i com s'ha d'estructurar el treball conjunt.

La col·laboració d'assessors externs pot ser de gran ajuda per estructurar el treball de l'equip educatiu aportant determinats coneixements que podem complementar els coneixements i l'experiència del professorat. Especialment en els casos en què aquest treball de l'equip del centre encara no s'ha consolidat o resulta difícil de fer-ho, pot ser de gran ajut la col·laboració d'un assessor que potencii un marc de discussió i un treball més estructurat i neutral. A partir de la negociació conjunta entre assessor i mestres s'arriba a acords i compromisos que han de tenir la finalitat de crear un clima positiu de treball, tant a nivell de relació com a nivell del contingut que es tracti.

2.4. La participació de les famílies

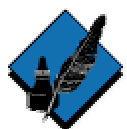
Més enllà de la participació que es deriva del fet de tenir els seus fills i filles en el centre, les famílies tenen canals de representació i de participació, alguns dels quals són reconeguts i emparats per la legislació vigent en els centres públics i concertats, i d'altres que es deriven de les decisions que es concreten al Projecte educatiu de centre.

La participació de les famílies pot ser molt beneficiosa per al treball de l'equip, perquè acosta dos mons, el de la família i el del centre, s'afavoreixen aprenentatges mutus, cada persona pot aportar una experiència, etc. El tipus i la magnitud de la participació ha de ser curosament analitzada i consensuada per l'equip alhora que convenientment enquadrada en un projecte pedagògic del centre. En aquesta línia, les anomenades comunitats d'aprenentatge són experiències de treball conjunt entre centre, família i entorn.

RECURS ADDICIONAL

Si vols ampliar coneixements sobre l'aprenentatge cooperatiu pots consultar la pàgina http://giac.upc.es/PAG/giac_cat/giac_que_es.htm

Activitat opcional 1

COMUNITATS D'APRENTATGE

Si vols saber més sobre les comunitats d'aprenentatge pots trobar informació a la pàgina <http://www.comunidadesdeaprendizaje.net>.

Activitat de lliurament obligat 1

A continuació trobaràs dues alternatives, llegeix-les atentament i **tria'n una**.

Alternativa 1

AL MEU CENTRE ES TREBALLA EN EQUIP?

Seguint les pautes del punt 1.4, exposa si al teu centre s'afavoreix o no el treball en equip del professorat. A l'apartat de materials del bloc *El treball en equip*, trobaràs una graella de treball **Annex1.doc**, on has d'aportar suggeriments o observacions sobre el cas concret del teu centre.

Alternativa 2

LES REUNIONS AL MEU CENTRE

Completa la graella que trobaràs a l'apartat de materials del bloc *El treball en equip*, **Annex2.doc**. Indica quines funcions té cada reunió al teu centre, quins són els participants, qui n'és o ha de ser el coordinador/a i fes els comentaris pertinents.

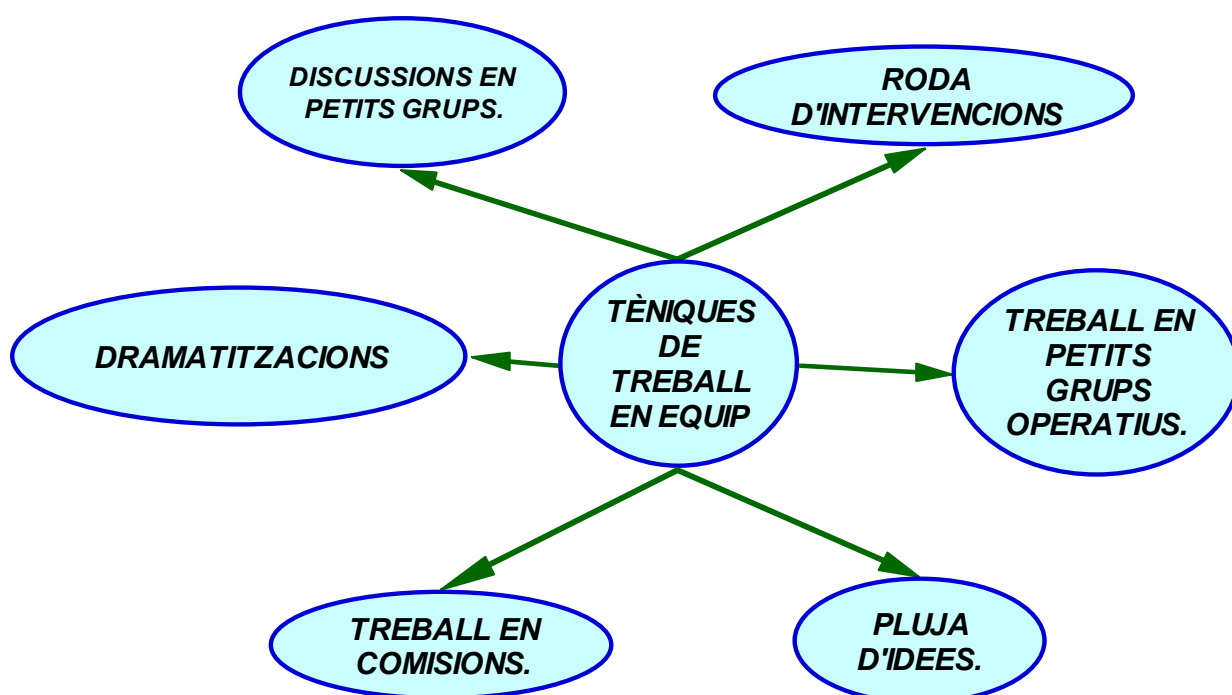
A través de l'eina **Tramesa de l'activitat obligatòria 1 mòdul V**, envia el document elaborat al teu tutor/a i espera la seva resposta abans d'enviar l'activitat obligatòria següent.

3. DISSENY I TÈCNIQUES DE TREBALL EN EQUIP

3.1. Tècniques de treball en equip

Les tècniques de treball en grup són els recursos més fàcils d'emprar per part d'un equip de mestres per millorar la seva capacitat de treball col·lectiu.

Algunes d'aquestes tècniques més útils pel treball en cicles i en claustres són:

Les discussions breus en petits grups

La tècnica consisteix en formar petits grups de dues o tres persones i discutir durant dos o tres minuts un tema o un aspecte en concret. Passat el temps, un membre de cada grup ho exposa a la resta. És una tècnica molt útil i senzilla per començar un tema i eliminar les inhibicions inicials.

El coordinador/a.

La persona que assumeix el paper de coordinador/a haurà de:

- Presentar de manera clara el tema o problema.
- Precisar l'objectiu del grup.
- Clarificar criteris d'agrupació dels membres dels grups.
- Fixar el temps de discussió en petit grup.
- Comentar, si és necessari, escriure els acords.
- Assegurar les intervencions de tots.

- Indicar el termini de la discussió.
- Posar les condicions per a que els diferents grups arribin, en la mesura del possible, a posicions unificades.
- Afavorir la clara, àgil i ordenada aportació de tots els membres.
- Deixar constància escrita del material elaborat.

La roda d'intervencions

La tècnica consisteix en donar la paraula successivament a cada un dels membres del grup, per què puguin expressar la seva opinió per torns.

Afavoreix que tothom participi i s'impliqui.

Afavoreix una participació ordenada de les intervencions sense que una part del grup monopolitzi el torn de paraula i l'altre trobi dificultats per participar.

El coordinador/a.

La persona que assumeix el paper de coordinador/a haurà de

- Definir el tema.
- Indicar les possibilitats d'extensió de cada participant.
- Comentar i, si és necessari, escriure els acords.
- Assegurar la correcta ordenació de les aportacions.
- Evitar intervencions fora de lloc.
- Proposar una segona volta d'intervencions per donar la possibilitat d'intervenir a aquells que consideri necessari.

El treball en petits grups operatius

En el treball en petits grups, els integrants es divideixen en diferents grups per tractar un tema o una qüestió i posteriorment exposar-la al grup.

Diferents criteris d'agrupació: l'atzar, per cicles, espontàniament.

El nombre de components de cada petit grup depèn de les característiques del tema, però el límit estaria entre tres i sis membres.

La duració del treball variarà segons cada situació.

Cada petit grup pot tractar el mateix tema o es pot dividir el treball i cada petit grup fer-ne una part.

En acabar el termini donat de temps, es posa en comú a tot el grup; un membre és l'encarregat d'exposar-ho davant tot el grup.

Aquesta tècnica afavoreix la intervenció de tothom, ja que és més fàcil que la gent participi en un petit grup de tres, quatre, cinc persones que en un grup de quinze.

El coordinador/a:

La persona que assumeix el paper de coordinador/a haurà de

- Definir el tema a considerar.
- Organitzar la formació dels petits grups.
- Clarificar els objectius.
- Tenir cura de la posada en comú.
- Controlar la temporalització.
- Assegurar que quedi constància escrita del que s'està dient.

La pluja d'idees

Amb aquesta tècnica els diferents membres del grup exposen durant el temps prèviament acordat el major nombre d'idees del tema o problema acordat.

En primer lloc, interessa el nombre d'idees, per això han de ser breus, que ningú jutgi a ningú, i que no hi hagi crítiques, discussions ni aclariments.

És una tècnica que no ofereix dificultats importants en la seva aplicació, i pot ser de gran utilitat per la gran quantitat d'idees que es poden recollir, com pel clima distès i relaxat que genera. No es tracta de recollir sols les bones idees sinó de recollir-les totes, tota aportació és valuosa.

El coordinador/a.

La persona que assumeix el paper de coordinador/a haurà de

- Definir amb cura el tema.
- Clarificar les condicions de participació: intervencions breus, màxima quantitat d'idees, exclusió de crítiques... A més haurà de vetllar pel seu compliment.
- Controlar el temps.
- Proposar la manera de com recollir per escrit les aportacions.
- Definir la manera de seleccionar les idees més útils (en gran grup, en comissions, subgrups,...)

El treball en comissions

Un petit grup és l'encarregat de treballar un problema o un aspecte determinat. Posteriorment ho posa en comú amb la resta dels membres. A voltes, segons el tema o problema, pot ser més eficaç treballar-ho en petites comissions que en gran grup.

En aquesta tècnica podem trobar tres moments: en el primer moment els components de la comissió assumeixen l'encàrrec; en el segon, fixen el calendari, el lloc, la durada de cada sessió i es reuneixen les vegades que considerin oportú; en el tercer moment el petit grup informa a la resta del treball que han dut a terme.

El coordinador/a.

La persona que assumeix el paper de coordinador/a haurà de

- Fixar els objectius.
- Indicar el temps destinat per aconseguir-los.
- Facilitar la formació de la comissió.
- Assegurar que quedi constància escrita del que han elaborat.

Dramatitzacions

Uns membres del grup representen davant la resta una determinada situació d'un fet o un problema que entre tots pretenen estudiar per buscar solucions.

Acabada la representació, es reflexiona i es discuteix entre tots per entendre amb més

profunditat el problema i dissenyar estratègies per afrontar-lo.

El coordinador/a.

La persona que assumeix el paper de coordinador/a haurà de

- Presentar clarament el tema a representar.
- Facilitar el context físic.
- Assegurar un repartiment dels papers entre els “actors”
- Afavorir l'anàlisi i les propostes posteriors.

3.2. Dificultats amb què es poden trobar els equips de mestres:

- Al moment de començar les sessions: situacions de silencis, inhibicions, participacions sols d'una part del grup, dificultats per implicar-se tots, actituds poc predisposades.
- Una vegada començada la feina solen aparèixer problemes en els torns d'intervencions.
- La centralització en petits detalls del tema, deixant de banda el tema central del treball.
- Els desequilibris exagerats de participació i en la presa de decisions, provocant incomoditats en una part del grup.
- Les inhibicions d'alguns membres per por a les crítiques poden augmentar les dificultats de participació.
- L'excessiu nombre de participants i l'ús inapropiat de tècniques de treball.

3.3. Dissenyar el treball en equip

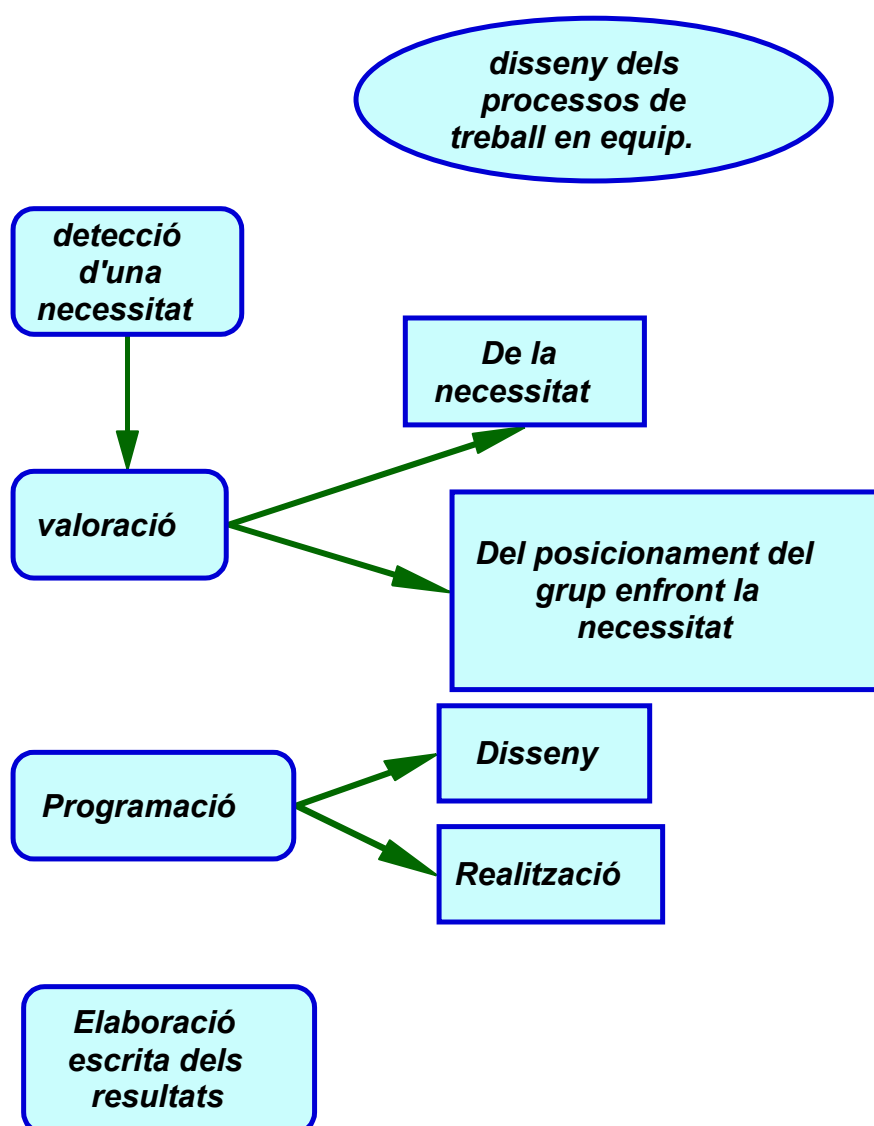
A una mateixa sessió, depèn del tema, es poden combinar diferents tècniques de treball, ben seqüenciades i temporalitzades. Per tant, hem d'entendre les tècniques, com aquelles eines que podrem emprar quan faci falta.

Una seqüència bàsica i general d'una sessió de treball en grup d'equip docent podria tenir esment de quatre aspectes :

- Presentació : quan tots els membres ja estan asseguts, el coordinador introdueix el tema i proposa la tasca a fer al llarg de la sessió i, per exemple, comenta la possibilitat de fer subgrups. Es comenten els criteris de l'agrupació i el temps disponible.
- Treball en subgrups: cada subgrup es separa de la resta per evitar interferències, es nomena un coordinador del petit grup, responsable del fet que quedi constància escrita dels acords.

- Posada en comú: en acabar el temps donat pel treball en petit grup, tots els membres es troben per posar en comú les aportacions de cada subgrup i valorar-les.
- Conclusions: tot el grup extreu conclusions i valora la sessió de treball, i si cal, es planifica la següent sessió.

Alguns objectius educatius o temes requereixen moltes sessions de treball en equip com pot ser una situació en què l'equip directiu suggereix a cada cicle tractar un aspecte, definir i establir accions per: potenciar les relacions i la comunicació amb les famílies, unificar l'aprenentatge de la lectura i l'escriptura, l'adaptació d'alumnes nouvinguts, etc. En aquests casos és convenient seguir una estructura semblant a la següent:

Detecció de la necessitat:

- A vegades un membre del grup fa una proposta o bé l'equip directiu, tant després d'observar una mancança d'algun tipus, o sols per a la millora i actualització d'algun aspecte.

Valoració:

- Valorar la proposta de la necessitat detectada i també del posicionament del grup i dels seus membres. S'ha de definir molt per poder arribar a l'objectiu que es fixarà.

Programació:

- Dissenyar una programació que permeti fer el recorregut de la situació inicial a la proposta final.
- El disseny de la programació haurà d'incloure: la concreció dels membres, de l'espai, del temps, dels objectius, de la metodologia, de l'avaluació.
- La programació es farà tenint en compte la concreció d'aquests elements.

Elaboració escrita dels resultats:

- Convé que el grup elabori un document escrit que reflecteixi la feina feta i les propostes de millora .

El coordinador/a:

- Ha de vetllar perquè tots els membres del grup tenguin un disseny del procés del treball com el que s'ha comentat.
- Garantir els diferents moments del procés.
- Que ajudi al grup a fer front a la situació inicial.
- Que sàpiga quins objectius s'hauran d'aconseguir.
- Que conegui la concreció dels membres, espai, temps.
- Que al llarg del procés tenguin en compte la seqüència de les accions, l'observació de l'acció, la reflexió sobre l'observació i revisió de la planificació.
- Que redacti i elabori el document resultant.

Activitat opcional

IMATGES

El treball en equip en imatges: analogies

Després de mirar el "Power Point" *El treball en equip*, busca una imatge suggeridora d'algun dels aspectes tractats en aquest bloc de continguts i acompanya-la amb una frase adient.

Penja-la al fòrum *Imatges* per tal de compartir-la amb els teus companys i companyes de curs.

4. BIBLIOGRAFIA

BONALS, J. *El trabajo en equipo del profesorado*. Editorial Graó.

HARGREAVES, A. (1996): *Profesorado, cultura y postmodernidad (Cambian los tiempos, cambia el profesorado)*. Madrid. Editorial Morata.

LÓPEZ HERNÁNDEZ, A. “La colaboración entre profesores: una respuesta a los desafíos actuales de la enseñanza” dins *Aula de Innovación educativa*. Novembre 2005. Editorial Graó.

MARTÍNEZ BONAFÉ et al. (1999) *Viure la democràcia a l'escola. Eines per intervenir a l'aula i al centre*. Editorial Graó.

<http://www.institut.minefi.gouv.fr/sections/themes/e-formation/glossaire2/view>
[glossari sobre formació virtual; en francès; consultat l'11/6/06]